

Informacje o działalności jednostki naukowej PAN w 2023 r.
(sporządzane i przekazywane adresatom wyłącznie w wersji elektronicznej)

Adresaci:

- 1) **Wydział PAN** (właściwy merytorycznie i organizacyjnie)
- 2) **Biuro Upowszechniania i Promocji Nauki PAN**

Termin: 31.01.2024 r.

I. INFORMACJE ORGANIZACYJNE

I.1.

Nazwa	Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk
Status jednostki ¹	instytut naukowy
Kategoria jednostki ²	A (Decyzja Ministra Edukacji i Nauki z dnia 29 lipca 2022 nr 270/104/2022 – Kategoria A)
Dane adresowe ³	al. Mickiewicza 31, 31-120 Kraków, tel. (12)-632-56-92, e-mail: ijp@ijp.pan.pl , adres strony internetowej: www.ijp.pan.pl

I.2. Dyrektor, przewodniczący Rady Naukowej (innego organu doradczego) (imię i nazwisko, tytuł/stopień naukowy; jeżeli zmiana na stanowisku nastąpiła w ciągu roku sprawozdawczego, należy tę informację podać).

Dyrektor Instytutu Języka Polskiego PAN: prof. dr hab. Maciej Eder
Przewodnicząca Rady Naukowej: prof. dr hab. Anna Tyrpa (od 15 marca 2023 r.)

I.3. Misja, uprawiane dyscypliny naukowe oraz realizowane główne kierunki badawcze.
Dyscyplina: językoznawstwo

Główne kierunki badawcze: językoznawstwo polonistyczne i slawistyczne, w tym: teoria i metodologia językoznawstwa, budowa gramatyczna, leksykografia, językoznawstwo korpusowe, socjolingwistyka, geolingwistyka, historia języka, etymologia, dialektologia, onomastyka, związki języka polskiego z innymi językami słowiańskimi i z łaciną.

¹ Instytut naukowy, pomocnicza jednostka naukowa, międzynarodowy instytut naukowy

² Przyznana przez MNiSW, data i numer komunikatu

³ Adres, telefon, adres email, strona internetowa jednostki

II. AKTYWNOŚĆ NAUKOWA JEDNOSTKI

II.1. Publikacje naukowe jednostki (liczbowo)

Liczba ogółem	Monografie naukowe (lub rozdziały) wydane przez wydawnictwa zamieszczone w wykazie wydawnictw	Monografie naukowe (lub rozdziały) wydane przez wydawnictwa niezamieszczone w wykazie wydawnictw	Artykuły naukowe opublikowane w czasopismach naukowych i materiałach z konferencji zamieszczonych w wykazie czasopism	Artykuły naukowe opublikowane w czasopismach naukowych niezamieszczonych w wykazie czasopism	Pozostałe publikacje naukowe
100	4 monografie + 26 rozdziałów	2 rozdziały	48 artykułów + 8 recenzji	6 artykułów + 6 recenzji	

* Liczba publikacji może ulec nieznacznej zmianie, dane na dzień 31.01.2024.

II.2. Aktywność wydawnicza jednostki

II.2.1. Wydawnictwa własne jednostki w roku sprawozdawczym (liczbowo, dotyczy wydawnictw, które ukazały się w roku sprawozdawczym)

ogółem wydane		z tego								
		wydawnictwa zwarte		wydawnictwa ciągłe					Pozostałe	
				w tym <i>czasopisma: drukowane</i>		<i>wyłącznie w wersji elektronicznej</i>	Inne wydawnictwa ciągłe			
liczba tytułów	nakład w egz.	liczba tytułów	nakład w egz.	liczba tytułów	nakład w egz.	liczba tytułów	liczba tytułów	nakład w egz.	liczba tytułów	nakład w egz.
7	750	4	450	3	300	-	-	-	-	-

II.2.2. Czasopisma udostępniane na platformach cyfrowych (De Gruyter Open/Springer; PAN – Czytelnia Czasopism, Elektroniczna Biblioteka; inne platformy)

Liczba tytułów ogółem 3, w tym:

Tytuł czasopisma, nazwa platformy elektronicznej, na której zostało udostępnione czasopismo.

Czasopismo „Polonica” znajduje się w wykazie czasopism naukowych MNiSW (70 punktów). Indeksowane jest w internetowych bazach danych: Polska Bibliografia Naukowa (Pol-index), The Central European Journal of Social Sciences and Humanities oraz BazHum. Ponadto czasopismo notowane jest na liście ERIH Plus. Po wyczerpaniu nakładu publikacja udostępniana jest na stronie czasopisma w zakładce Archiwum. Czasopismo jest udostępniane na zasadach otwartego dostępu. Od 2020 r. czasopismo publikuje artykuły naukowe na licencji CC BY-ND 4.0.

(informacje za: <https://polonica.ijp.pan.pl/index.php/polonica/about>)

Czasopismo „Socjolingwistyka” znajduje się w wykazie czasopism naukowych MNiSW (70 punktów). Notowane jest na liście ERIH Plus, indeksowane w bazach danych: CEJSH, DOAJ, PBN/Pol-index oraz BazHum. Czasopismo jest udostępniane na zasadach otwartego dostępu. Od 2020 r. czasopismo publikuje artykuły naukowe na licencji CC BY-ND 4.0.

(informacje za: <https://socjolingwistyka.ijp.pan.pl/index.php/SOCJO/cel-zakres>)

Czasopismo „Onomastica” znajduje się w wykazie czasopism naukowych MNiSW (70 punktów; 100 punktów za 2023 r.). Notowane jest na liście ERIH Plus, indeksowane w bazach danych: Scopus, DOAJ, Crossref, CEJSH, Pol-index, BazHum, Most Wiedzy. Czasopismo jest członkiem COPE (Committee on Publication Ethics) i respektuje jego zasady. Czasopismo jest udostępniane na zasadach otwartego dostępu. Od 2020 r. czasopismo publikuje artykuły naukowe na licencji CC BY-ND 4.0.

(informacje za: <https://onomastica.ijp.pan.pl/index.php/ONOM/about>)

II.3. Projekty, prace badawcze realizowane w roku sprawozdawczym

Łączna liczba wszystkich projektów (II.3.1-II.3.5): 21

w tym:

Projekt w ramach	Tytuł projektu	Kierownik projektu	Okres realizacji (rok) od-do	Przyznane środki*	Instytucja finansująca	Partnerzy zagraniczni (kraj, nazwa jednostki), jeśli dotyczy**
II.3.1	1) Semantyka i pragmatyka onimiczna. Onomastyczna definicja nazwy własnej a teoria i praktyka polityki nazewnictwa	dr Wojciech Włoskowitz	2018–2023	524 514 PLN	NCN	–
	2) Wielkoskalowa analiza tekstu i metodologiczne podstawy stylistyki komputerowej	prof. dr hab. Maciej Eder	2018–2024	1 258 200 PLN	NCN	–
	3) Jak dawne jest ‘dawniej’? Stopień wyższy w językach słowiańskich – geneza, ewolucja, typologia	dr Marek Majer (IJP PAN: dr Rafał Szeptyński)	2020–2025	288 705 PLN (w tym IJP PAN: 145 457 PLN)	NCN	–
	4) Język połabski w świetle słownika Jana Parum Schultzego	dr Paweł Janczulewicz	2021–2024	54 385 PLN	NCN	–
	5) Analiza ilościowa poezji łacińskiej. Pozaleksykalne cechy stylistyczne	prof. dr hab. Maciej Eder	2021–2025	346 760 PLN	NCN	–
	6) Jan Długosz – pisarz jeszcze średniowieczny czy już renesansowy? Intertekstualne inspiracje w XV-wiecznej Polsce	mgr Zdzisław Koczarski	2022–2025	119 189 PLN	NCN	–

	7) Zapożyczenia z sanskrytu oraz z urdu we współczesnym języku hindi – analiza stereotypów językowych za pomocą metod semantyki dystrybucyjnej	prof. dr hab. Maciej Eder	2022–2026	366 000 PLN	NCN	–
	8) Wstęp do badań nad szykiem wyrazów w zdaniu średniopolskim – szyk przydawki	dr Aleksandra Wieczorek	2023–2024	33 000 PLN	NCN	–
	9) Polonika rękopiśmienne z XVII i XVIII w. w zagranicznych zbiorach – kwerenda biblioteczna i archiwalna	dr Ewa Rodek	2023–2024	26 345 PLN	NCN	–
II.3.2	1) Szkieletowy system automatycznego tłumacza na Polski Język Migowy wykorzystujący mechanizm wirtualnej postaci ludzkiej	kierownik: dr hab. inż. Jan Kozak (Centrum Łukasiewicz – EMAG) (IJP PAN: prof. dr hab. Maciej Eder)	2021–2023	7 989 437,50 PLN (w tym IJP PAN: 400 000 PLN)	NCBiR	–
II.3.3	1) Wielki słownik języka polskiego 4.0 – dla młodzieży, dla seniorów, dla wszystkich	prof. dr hab. Piotr Żmigrodzki	2022–2024	620 540,00 PLN	MEiN	–
	2) Rozbudowa „Elektronicznego Korpusu Tekstów Polskich XVII i XVIII w.” i jego integracja z „Elektronicznym słownikiem języka polskiego XVII i XVIII w.”	prof. dr hab. Włodzimierz Gruszczyński	2018–2023	1 797 741 PLN	MEiN	–
	3) Baza leksykalna średniowiecznej polszczyzny (do 1500	dr hab. Ewa Deptuchowa, prof. IJP	2018–2024	1 392 525 PLN	MEiN	–

	r.). Fleksja	PAN				–
	4) Długosz 2.0. Elektroniczny korpus i narzędzia analizy języka Jana Długosza	dr hab. Michał Rzepiela, prof. IJP PAN	2018–2023	784 120 PLN	MEiN	–
	5) Elektroniczny Korpus Polskiej Łaciny Średniowiecznej. Kontynuacja Prac	dr Krzysztof Nowak	2018–2023	1 800 000 PLN	MEiN	–
	6) Przewodnik językowo-encyklopedyczny po gramatyce semantycznej języka polskiego w ujęciu historycznym	prof. dr hab. Maciej Grochowski	2018–2024 (przejęcie z PAU w 2019 r.)	1 281 090 PLN	MEiN	–
II.3.4.	1) Computational Literary Studies Infrastructure – ‘CLS INFRA’ H2020	prof. dr hab. Maciej Eder	2021–2025	22 902 236,62 PLN (4 999 942,50 EUR), w tym dla IJP: 1 803 571,88 PLN (393 750 EUR)	EU, afiliacja projektu: IJP PAN	wykonawcy: ok. 50 osób z 14 instytucji europejskich: 1) IJP PAN – KOORDYNATOR 2) (UP) UNIVERSITAET POTSDAM 3) (OEAW) OESTERREICHISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN 4) (UNED) UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACION ADISTANCIA 5) (ENS DE LYON) ECOLE NORMALE SUPERIEURE DE LYON 6) (UBER) HUMBOLDT-UNIVERSITAET ZU BERLIN 7) (CU) UNIVERZITA KARLOVA 8) (DARIAH ERIC) DIGITAL

						RESEARCH INFRASTRUCTURE FOR THE ARTS AND HUMANITIES
						9) (Ugent) UNIVERSITEIT GENT
						10) (BCDH) CENTAR ZA DIGITALNE HUMANISTICKE NAUKE
						11) (KNAW) KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN – KNAW
						12) (UT) UNIVERSITAT TRIER
						13) (NUI GALWAY) NATIONAL UNIVERSITY OF IRELAND GALWAY
						14) TRINITY COLLEGE DUBLIN
	2) Cyfrowa infrastruktura badawcza dla humanistyki i nauk o sztuce DARIAH-PL	Tomasz Parkoła (IJP PAN: dr Krzysztof Nowak)	2021–2023	99 800 000 PLN, w tym dla IJP: 1 941 855,31 PLN wkład własny: 105516,62 PLN	UE – POIR 4.2	–
	3) Prace naukowo-badawcze: „Zapożyczenia językowe z języka niemieckiego w dialektach polskich jako odzwierciedlenie kontaktów językowych”	prof. Gerd Hentschel z Uniwersytetu w Oldenburgu	2021–2024	8 000 EUR (35 381,60 PLN)	Uniwersytet w Oldenburgu	–
II.3.5.	1) Projekt „Młodzi naukowcy”: publikacja monografii: „Wokabularz sandomierski oraz polskie glosy w	dr Magdalena Klapper	2023	7960 zł	subwencja	–

	starodruku Vocabularius Breuiloquus z 1501 r. Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu sygn. 431”	dr Ewa Rodek	2023	750 zł	subwencja	– –
--	---	-----------------	------	--------	-----------	------------

*środki ogółem przyznane na okres realizacji przez instytucję finansującą projekt

** w przypadku konsorcjów większych niż 5 partnerów prosimy wpisać „projekt wielostronny”

- II.3.1. Projekty finansowane lub dofinansowane ze środków Narodowego Centrum Nauki;
- II.3.2. Projekty finansowane lub dofinansowane ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju;
- II.3.3. Projekty finansowane przez inne organizacje krajowe (w tym MEiN, NAWA);
- II.3.4. Projekty finansowane przez podmioty/institucje zagraniczne;
- II.3.5. Inne projekty.

II.3.6. Wyniki prac badawczych:

- Wybrane 2 ważniejsze wyniki uzyskane w ramach projektów/ prac badawczych (wymienić nazwę) realizowanych lub zrealizowanych w roku sprawozdawczym (na każdy opis – maks. 500 znaków ze spacjami).

Z Kresów wschodnich na zachodnie. Relacje przesiedleńców z komentarzem językowym, t. II: Lwowskie, opracowanie: Katarzyna Czarnecka, Ewa Dzięgiel i Daria Ławrynow, pod redakcją Katarzyny Czarneckiej, wydawca: Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków 2023.

Jest to wybór tekstów pozyskanych od przesiedleńców z dawnych Kresów południowo-wschodnich na Dolny Śląsk – na podstawie materiałów zebranych przez dra Władysława Paryla z Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 90. XX w. W tomie znalazły się teksty z ośmiu wsi leżących przed drugą wojną światową we Lwowskiem: Białe, Ilnik, Kołtów, Różanka, Siemianówka, Tuligłowy, Wołczuchy, Wołostków. Wszystkie teksty opatrzone informacjami o wsi, charakterystyką informatorów, fotografiami. W tomie znalazły się również: obszerny komentarz językowy do zamieszczonych relacji, indeks tematyczny, mapa i bibliografia.

Maciej Grochowski, *Szyk jednostek funkcyjnych we współczesnym języku polskim*, wydawca: Instytut Języka Polskiego PAN, Kraków 2023.

W monografii zostały przedstawione reguły szyku klas jednostek funkcyjnych we współczesnym języku polskim. Reguły te opierają się na przyjętych *a priori* przesłankach i są formułowane w postaci określonych konwencji terminologicznych. Relewantną metodologicznie przesłanką pracy była opozycja pojęć następstwa i kolejności. Następstwo jest relacją temporalną między tym, co miało miejsce wcześniej, a tym, co miało miejsce później. Kolejność implikuje następstwo co najmniej trzech wielkości (obiektów / zdarzeń). Opozycja następstwa i kolejności była podstawą dla przeciwstawienia szyku i porządku linearnego.

- Najważniejsze w roku sprawozdawczym osiągnięcie działalności naukowej jednostki o znaczeniu ogólnospołecznym lub gospodarczym, jeżeli zjawisko wystąpiło (maks. 500 znaków ze spacjami).

Projekt Computational Literary Studies Infrastructure (CLS INFRA)

Duży, prowadzony w konsorcjum kilkunastu europejskich jednostek i koordynowany przez IJP PAN projekt ma na celu połączenie zasobów danych cyfrowych z narzędziami niezbędnymi do ich analizy, a także dalszego wykorzystywania przez dużą grupę użytkowników, w duchu zasad FAIR i CARE. Opiera się na niedawno zbudowanych, wysokiej jakości korpusach literackich, takich jak DraCor i ELTeC, integruje istniejące narzędzia do analizy tekstu, np. TXM, styło czy wielojęzyczne systemy przetwarzania języka naturalnego, oraz korzysta z głębokiej integracji z dwoma innymi projektami infrastrukturalnymi, a mianowicie CLARIN i DARIAH ERIC. Głównym celem projektu jest opracowanie zintegrowanej infrastruktury badawczej, składającej się z zasobów języka, metod do ich analizy, a także sieci współpracowników zatrudnionych w różnych jednostkach w Europie.

- Wybrane 2 ważniejsze zastosowania wyników badań naukowych lub prac rozwojowych o znaczeniu społecznym (np. w zakresie ochrony zdrowia, ochrony środowiska i dziedzictwa przyrodniczego, ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego, inne) i gospodarczym (m.in. nowe technologie, wdrożenia, licencje); działania zwiększające innowacyjność, jeżeli zjawisko wystąpiło (na każdy opis – maks. 500 znaków ze spacjami).

1. Wpływ Wielkiego słownika języka polskiego PAN na propagowanie języka polskiego

W roku 2023 r. podjęto działania związane z nagrywaniem filmów promujących Wielki słownik języka polskiego PAN w ramach projektu „Wielki słownik języka polskiego PAN 4.0 Dla młodzieży, dla seniorów, dla wszystkich” (NdS/536903/2021/2022, kierownik: prof. dr hab. Piotr Żmigrodzki). Projekt jest skierowany do wszystkich osób zainteresowanych korzystaniem z WSJP PAN, a więc naukowców, studentów, nauczycieli, uczniów, dziennikarzy, miłośników języka polskiego z kraju i zagranicy. Filmy zostały przygotowane do publikacji przede wszystkim w mediach społecznościowych i prezentują wybrane artykuły hasłowe lub konkretne problemy leksykograficzne.

2. Wpływ badań Pracowni Onomastyki IJP PAN na urzędowe nazewnictwo

Onomaści służą swoją wiedzą naukową, zdobytą podczas opracowywania słowników nazw geograficznych oraz badań indywidualnych, instytucjom administracji państwowej szczebla lokalnego i centralnego oraz społeczeństwu. Wydają ekspertyzy dotyczące fleksji, etymologii toponimów na zlecenie Departamentu Administracji Publicznej MSWiA (dr hab. Urszula Bijak, prof. IJP PAN). Biorą udział w pracach Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych przy MSWiA, opiniując wnioski rad gmin i miast związane z ustalaniem, zmianami i znoszeniem nazw (dr hab. Urszula Bijak, prof. IJP PAN, dr hab. Halszka Górny, prof. IJP PAN, dr Paweł Swoboda).

II.4. Działalność jednostki o charakterze innowacyjnym, aplikacyjnym

II.4.1. Ochrona własności intelektualnej (dotyczy uprawnień jednostki z tytułu patentu/prawa ochronnego w myśl obowiązujących aktów prawnych z zakresu ochrony własności przemysłowej), w tym:

- wykaz zgłoszeń patentowych i uzyskanych patentów

Lp.	Numer zgłoszenia patentowego	Data zgłoszenia patentowego	Numer prawa wyłącznego	Tytuł	Twórca / Twórcy (nazwisko i imię)	Nazwa uprawnionego z patentu	Kraj lub organizacja gdzie dokonano zgłoszenia

- wykaz zgłoszeń i uzyskanych praw ochronnych na wzory użytkowe

Lp.	Numer zgłoszenia	Data zgłoszenia	Numer prawa wyłącznego	Tytuł	Twórca / Twórcy (nazwisko i imię)	Nazwa uprawnionego	Kraj lub organizacja gdzie dokonano zgłoszenia

II. 5. Działalność jednostki na rzecz terytorialnych struktur samorządowych

(krótki opis)

- prowadzenie, wspieranie badań naukowych i prac rozwojowych z obszaru tematyki regionalnej;
- inicjowanie i prowadzenie prac oraz studiów koncepcyjnych związanych z regionem;
- inne formy działalności jednostki w zakresie współpracy z samorządem terytorialnym.

W 2023 r. pracownicy Instytutu Języka Polskiego PAN na prośbę różnych instytucji oraz osób prywatnych udzielali porad i konsultacji oraz wykonywali tłumaczenia.

Pracownia Onomastyki służy swoją wiedzą naukową, zdobytą podczas opracowywania słowników nazw własnych oraz badań indywidualnych, instytucjom administracji państwowej szczebla lokalnego i centralnego oraz społeczeństwu. Onomaści wydają ekspertyzy na zlecenie Departamentu Administracji Publicznej MSWiA, biorą udział w pracach Komisji Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych przy Ministrze SWiA, opiniując wnioski

rad gmin i miast związane z ustalaniem, zmianami i znoszeniem nazw (prof. Urszula Bijak dokonała analizy ponad 70 wniosków, prof. Halszka Górny ponad 30), a także udzielają odpowiedzi na pytania kierowane przez osoby prywatne.

Dr hab. Urszula Bijak, prof. IJP PAN, wydawała opinie dotyczące fleksji, etymologii nazw miejscowych na zlecenie Departamentu Administracji Publicznej MSWiA. Udzieliła konsultacji osobom prywatnym: na temat etymologii n. wsi *Wieniec*, na temat etymologii n. wsi *Kussy*, a także przygotowała materiały dla nazw wsi *Kurki* i *Zqb*.

Dr hab. Małgorzata Magda-Czekaj, prof. IJP PAN, udzieliła konsultacji kilku osobom: 2 stycznia 2023 r. – konsultacja telefoniczna w sprawie poświadczeń nazwisk w *Antroponimii Polski* (t. II), 15 lutego i 7 marca 2023 r. – odpowiedź mailowa w sprawie etymologii nazwiska *Revalski* oraz pomoc genealogiczna, 5 czerwca 2023 r. – odpowiedź mailowa w sprawie etymologii nazwiska *Stanieczek* i odpowiedź na pytanie: „dlaczego nasz satelita stał się synem księcia?”.

Dr hab. Iwona Nobis udzieliła konsultacji na temat pochodzenie nazwiska *Doniecki*, na temat dokumentacji historycznej i etymologii nazwy miejscowej *Starbacicha*, a także na temat dokumentacji historycznej oraz pochodzenia nazwy miejscowości i jeziora *Wizajny*.

Dr Paweł Swoboda wykonał kwerendę źródłową dotyczącą nazwiska *Nerkowsky* oraz ustalił powiązane z nim informacje.

W Pracowni Dialektologii Polskiej szczególną aktywnością wyróżnili się: dr Katarzyna Konczewska, prof. dr hab. Anna Tyrpa oraz dr Emil Popławski.

Dr Katarzyna Konczewska udzieliła konsultacji prof. dr. hab. Maciejowi Rakowi w zakresie prasy rosyjskiej XIX w. i działalności cenzury w zaborze rosyjskim oraz tłumaczenia rosyjskojęzycznych materiałów rękopiśmiennych Jana Baudouina de Courtenay.

Prof. dr hab. Anna Tyrpa udzieliła konsultacji mgr Monice Brytan-Ciepielak ze Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w związku z przygotowywaną rozprawą doktorską.

Dr Emil Popławski udzielił licznych konsultacji: 1) dr. hab. Stanisławowi Cyganowi, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) na temat etymologii wybranych leksemów gwarowych z pola tematycznego „sprzęty domowe” (kwiecień 2023 r.); 2) dr. hab. Włodzimierzowi Wysoczańskiemu, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski) na temat geograficznych lokalizacji frazemów w gwarach polskich oraz spraw redakcyjnych dotyczących obszernej monografii z zakresu frazematyki w gwarach polskich napisanej przez prof. Wysoczańskiego (październik 2023 r.); 3) dr hab. Joannie Popielskiej-Grzybowskiej, prof. IKŚiO PAN (Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN) na temat odróżniania czasowników dokonanych i niedokonanych w języku polskim przez użytkownika języka niesłowiańskiego (francuskiego) (październik 2023 r.) oraz na temat zasad stosowania kropki w zapisie skrótów w języku polskim (grudzień 2023 r.); 4) dr Bożenie Cząstce-Szymon (emerytowany pracownik naukowy) na temat leksyki w gwarach śląskich – z *murz-* i *murż-* oraz *murc-* (również formacje przedrostkowe, ok. 100 wyrazów), a także *zawitka* i derywaty (ze szczególnym uwzględnieniem słownika R. Olescha oraz A. Cinciały) (luty, grudzień 2023 r.); 5) dr Katarzynie Pardej (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie) na temat różnych aspektów redakcji tekstów naukowych

(styczeń–marzec, maj, grudzień 2023 r.); 6) mgr Łukaszowi Zapale, który przygotowuje rozprawę doktorską, na temat tendencji rozwojowych mowy górali zagórzańskich w kontekście przemian społeczno-gospodarczych współczesnej wsi (czerwiec–sierpień, grudzień 2023 r.); 7) redaktor Justynie Sobolak (wyborcza.biz) na temat odmiany wyrazu *paczkomat* (wypowiedź zacytowana w artykule); a mieszkańcowi Tczewa wyjaśnił zapis w postanowieniu sądu (wrzesień 2023 r.).

Z Pracowni Wielkiego Słownika Języka Polskiego PAN aktywnością wyróżnili się: dr hab. Jakub Bobrowski, prof. IJP PAN, dr Anna Czelakowska, dr Ewa Koziół-Chrzanowska, dr Anna Miszta, dr Anna Niepytalska-Osiecka oraz prof. dr hab. Piotr Żmigrodzki.

Dr hab. Jakub Bobrowski, prof. IJP PAN, przeprowadził szkolenie dla nauczycieli „Norma językowa polszczyzny w dobie komunikacji cyfrowej: źródła, przemiany, kodyfikacja” (trzy edycje) na zlecenie Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze.

Dr Anna Czelakowska przygotowała i przeprowadziła dwa szkolenia prawne pt. „Poprawność językowa i precyzyjny przekaz językowy w tekście prawnym” (we współautorstwie z dr Emilią Kubicką).

Dr Ewa Koziół-Chrzanowska na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki wydała opinie językowe na temat dwóch podręczników szkolnych (spis w sprawozdaniu indywidualnym).

Dr Anna Miszta wykonała korektę tekstów bajek terapeutycznych w pierwszym w Polsce serwisie internetowym z materiałami do arteterapii *cultureofmind.pl*, na zlecenie Fundacji Wspierania Rozwoju Edukacji EDU-MONTIS, a także korektę i redakcję książki: Henryk Zimoń SVD, *Misjonarz i badacz. Wspomnienia, Werbiści SVD*.

Dr Anna Niepytalska-Osiecka prowadziła warsztaty i szkolenia dotyczące upraszczania tekstów na zlecenie Jasnopis Sp. z o.o.

Prof. dr hab. Piotr Żmigrodzki udzielił licznych konsultacji i odpowiedzi na pytania dotyczące rozwiązań zastosowanych w hasłach *Wielkiego słownika języka polskiego PAN* oraz możliwych rozwiązań alternatywnych p. Dmytrijowi Mierzejewskiemu.

Objaśnieniami służyła też Pracownia Łaciny Średniowiecznej.

Mgr Iwona Krawczyk przygotowała transkrypcję tekstu oraz tłumaczenie z języka łacińskiego traktatu Jana Sachsa pt. *De Scopo Reipublicae Polonicae...* na zlecenie Centrum Myśli Polityczno-Prawnej im. Alexisa de Tocqueville’a (Uniwersytet Łódzki). Ponadto udzieliła konsultacji dr. hab. Wojciechowi Solarzowi, prof. IOP PAN, na temat łacińskich naukowych nazw gatunków na potrzeby przygotowywanego opracowania dla Komisji Europejskiej oraz dokonała analizy łacińskich opisów ptaków.

Mgr Zdzisław Koczarski udzielił konsultacji językowej oraz wykonał korektę i tłumaczenie fragmentów w języku łacińskim celem przygotowania książki pt. *Przywileje miasta Turobina* na zlecenie gminy Turobin.

Dr Anna Ledzińska udzieliła pomocy filologicznej prof. Annie Zajchowskiej-Bołtromiuk (IH PAN) oraz prof. Marcinowi Starzyńskiemu (Instytut Historii UJ) w

przygotowaniu drugiego wydania edycji krytycznej *Miracula* Szymona z Lipnicy (sprawdzenie poprawności odczytu z rękopisu i poprawności koniektur w porównaniu z odpisami z „Acta Sanctorum”, odpisem W. Kętrzyńskiego i okazjonalnie C. Bogdalskiego, uporządkowanie grafii i interpunkcji, przegląd aparatu krytycznego). Ponadto na zlecenie Instytutu Tomistycznego wykonała korektę filologiczną i redakcję naukową tekstu łacińskiego edycji *Lectura Thomasina* Wilhelma z Godino, księgi III i IV (około 30 arkuszy tekstu łacińskiego): skolacjonowanie z trzema rękopisami (z Pizy, Grazu i Wiednia) miejsc trudnych, ocena wybranych wariantów, poprawa błędnych odczytów i błędów aparatu krytycznego, wychwycenie opustek, dostosowanie grafii i interpunkcji do wymogów Wydawnictwa. Wykonała także redakcję naukową i opracowanie filologicznie artykułów dla czasopisma „Przegląd Tomistyczny”, t. XXIX, 2023, w ramach stałej współpracy (od 2017 r.) (dokładny wykaz artykułów w sprawozdaniu indywidualnym).

Mgr Jagoda Marszałek wykonała tłumaczenie z języka łacińskiego traktatu Jana Sachsa pt. *De Scopo Reipublicae Polonicae* na zlecenie Centrum Myśli Polityczno-Prawnej im. Alexisa de Tocqueville’a (Uniwersytet Łódzki).

Ponadto:

Dr Daria Ławrynow z Pracowni Polszczyzny Kresowej udzieliła konsultacji na temat zapożyczeń rosyjskich i ukraińskich w gwarze warszawskiej, wpływu gwar tzw. dołów społecznych (argo, „tajemna mowa” szapawałów i lirników) na gwarę warszawską na zlecenie Stowarzyszenia Gwara Warszawska (kontynuacja).

Prof. dr hab. Bożena Sieradzka-Baziur z Pracowni Języka Staropolskiego udzieliła konsultacji merytorycznych i językowych p. Michaelowi Thomasowi dotyczących stworzenia monodramy *The Witness* na podstawie książki Tadeusza Pankiewicza *Apteka w getcie krakowskim* (Wydawnictwo Literackie, Kraków 2022). Ponadto wykonała prace związane ze stworzeniem indeksów do tomu XIII i XIV (vol. 2) *Dzieł* Janusza Korczaka na zlecenie Pracowni „Korczakianum”.

Mgr Paweł Kupiszewski z Pracowni Historii Języka Polskiego XVII i XVIII wieku udzielił konsultacji prof. Januszowi Siatkowskiemu: wyszukiwanie poświadczeń w zasobach kartotecznych i ich lokalizowanie w wykazie źródeł.

Mgr Wojciech Łukasik z Pracowni Metodologii wykonał korektę tekstów anglojęzycznych do czasopisma „Polonica”.

II.6. Kształcenie i rozwój kadry naukowej

II.6.1. Wykaz uzyskanych tytułów i stopni naukowych pracowników jednostki w roku sprawozdawczym:

- profesora nadany przez Prezydenta RP (imię i nazwisko pracownika)

stanowisko profesora Instytutu Języka Polskiego PAN:

Mariusz Leńczuk – prof. IJP PAN

Magdalena Majdak – prof. IJP PAN

- doktora habilitowanego (imię i nazwisko pracownika, tytuł rozprawy habilitacyjnej, dziedzina i zakres nadanego stopnia naukowego)

Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy habilitacyjnej	Dziedzina i zakres nadanego stopnia naukowego

- doktora (imię, nazwisko pracownika, tytuł rozprawy doktorskiej, dziedzina i zakres nadanego stopnia naukowego)

Imię i nazwisko	Tytuł rozprawy doktorskiej	Dziedzina i zakres nadanego stopnia naukowego
Łukasz Halida	„Dynamika słowotwórczo-semantyczna leksyki ze sfery religijno-kościelnej w polskiej łacinie średniowiecznej”	Nauki humanistyczne – językoznawstwo
Katarzyna Kryńska	„Traktaty <i>Postliminium cometarum</i> i <i>Quaestio meteorologica de cometic</i> Stanisława Słowakowica na tle piśmiennictwa astronomicznego XVII wieku”	Nauki humanistyczne – literaturoznawstwo

II.6.2. Wykaz tytułów i stopni naukowych nadanych przez jednostkę w roku sprawozdawczym innym osobom (niezatrudnionym w jednostce):

- doktora habilitowanego
– doktora

Magdalena Kądziola, tytuł pracy doktorskiej: „Ilościowa analiza tekstów współczesnego polskiego języka mówionego”, dziedzina i zakres nadanego stopnia: Nauki humanistyczne – językoznawstwo

Magdalena Duda, tytuł pracy doktorskiej: „Frazematyka okolic Tarnowa”, dziedzina i zakres nadanego stopnia: Nauki humanistyczne – językoznawstwo

II.6.3. Studia doktoranckie – stan na dzień 31 grudnia (w przypadku środowiskowych studiów wypełnia jeden upoważniony do tego instytut naukowy PAN lub instytut PAN w którym są afiliowani doktoranci środowiskowych studiów, co wynika z uregulowań pomiędzy jednostkami prowadzącymi dane środowiskowe studia doktoranckie)

Dane zostały przekazane przez Szkołę Dokorską Anthropos 31.12.2023 r.

Liczba uczestników studiów doktoranckich prowadzonych przez instytut naukowy PAN, w podziale na formy studiów i płeć doktorantów:								Liczba uczestników pobierających stypendia		
stacjonarne studia doktoranckie		w tym: przyjęci w roku sprawozdawczym		niestacjonarne studia doktoranckie		w tym: przyjęci w roku sprawozdawczym		ogółem	w tym: stypendium doktoranckie, o którym mowa w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o	
K	M	K	M	K	M	K	M			
Liczba uczestników studiów doktoranckich							w tym: przyjęci			

ogółem		w roku sprawozdawczym		1	szkolnictwie wyższym, przyznane przez dyrektora instytutu PAN prowadzącego studia (art. 285 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce)
K	M	K	M		

Bliższe informacje o doktorantach niebędących obywatelami polskimi, zwanymi dalej „cudzoziemcami”

Liczba cudzoziemców ogółem		w tym: przyjęci w roku sprawozdawczym	
Kraj pochodzenia	Liczba cudzoziemców	Kraj pochodzenia	Liczba cudzoziemców
1)		1)	
2)		2)	

II.6.4 Szkoły doktorskie - stan na dzień 31 grudnia - *prośba o podanie danych odrębnie dla każdej szkoły doktorskiej*

W przypadku szkoły doktorskiej prowadzonej wspólnie z innymi podmiotami:

- instytut naukowy PAN podaje dane dotyczące wyłącznie doktorantów przypisanych instytutowi PAN składającemu sprawozdanie

lub

- instytut naukowy PAN będący podmiotem odpowiedzialnym za wprowadzanie danych do systemu POL-on podaje dane dotyczące wszystkich doktorantów szkoły doktorskiej, w podziale na poszczególne podmioty prowadzące szkołę.

Nazwa szkoły doktorskiej prowadzonej przez instytut PAN lub wspólnie prowadzonej z innymi podmiotami	
Podmiot odpowiedzialny za wprowadzanie danych do systemu POL-on i uprawniony do otrzymania środków finansowych na wspólne kształcenie w szkole doktorskiej	
Podmioty wspólnie prowadzące szkołę doktorską	1) ..... 2) ..... 3) .....
Dyscypliny, w których prowadzone jest kształcenie w szkole doktorskiej	1) ..... 2) ..... 3) ..... 4) .....

Liczba doktorantów szkoły doktorskiej w instytucie naukowym PAN				Liczba doktorantów pobierających stypendia*	
Liczba doktorantów szkoły doktorskiej - ogółem		w tym: przyjęci w roku sprawozdawczym		Ogółem	w tym: otrzymujący stypendium doktoranckie, o którym mowa w art. 209 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
(w podziale na płeć doktorantów)		(w podziale na płeć doktorantów)			
K*	M*	K*	M*	1)	1) .....
1)	1)	1)	1)	2)	2) .....
2)	2)	2)	2)	3)	3) .....
3)	3)	3)	3)		

* w podziale na podmioty tworzące szkołę

Bliższe informacje o doktorantach szkół doktorskich niebędących obywatelami polskimi, zwanymi dalej „cudzoziemcami”

Liczba cudzoziemców - ogółem		w tym: przyjęci w roku sprawozdawczym	
Kraj pochodzenia	Liczba cudzoziemców*	Kraj pochodzenia	Liczba cudzoziemców*
1)	.....	1)	.....
2)	.....	2)	.....
3)	.....	3)	.....
4)	.....	4)	.....

* w podziale na podmioty tworzące szkołę

II.6.5 Wykaz uzyskanych doktoratów w ramach studiów doktoranckich pod kierunkiem promotora z jednostki PAN:

Imię i nazwisko	Tytuł pracy doktorskiej	Dziedzina i dyscyplina naukowa

Wykaz uzyskanych doktoratów w ramach szkół doktorskich:

Imię i nazwisko	Tytuł pracy doktorskiej	Dziedzina i dyscyplina naukowa

II.6.6. Młodzi naukowcy, o których mowa w art. 360 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, którzy otrzymali w roku sprawozdawczym stypendium ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla wybitnych młodych naukowców - ogółem .....

Młodzi naukowcy będący pracownikami jednostki	Młodzi naukowcy będący doktorantami odbywającymi studia doktoranckie lub kształcącymi się w szkole doktorskiej

--	--

II.6.7. Udział pracowników jednostki w różnych formach kształcenia podoktorskiego w instytucjach zagranicznych (studia, staże, stypendia, inne, ukończone w roku sprawozdawczym). Dotyczy osób, które będąc pracownikami jednostki, uczestniczyły w tych formach kształcenia.

Krótki opis: imię i nazwisko pracownika; zagraniczny ośrodek naukowy; forma kształcenia; okres kształcenia, rok od-do; wybrane uzyskane najważniejsze rezultaty badawcze (ew. publikacje).

dr Renata Bronikowska, udział w szkole letniej – Utrecht Summer School: “Research design for Experimental Linguists”; placówka przyjmująca: Utrecht University; miejsce i data: Utrecht (Holandia), 21–25 sierpnia 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w szkole letniej; zdobycie wiedzy na temat metodologii badań ilościowych w językoznawstwie.

prof. dr hab. Maciej Eder, wyjazd w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Università degli Studi di Padova; miejsce i data: Padwa (Włochy), 17–22 kwietnia 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: przeprowadzenie trzech wykładów dla studentów II stopnia oraz dla doktorantów, przeprowadzenie warsztatów ze statystycznych metod analizy tekstu.

prof. dr hab. Maciej Eder, wyjazd na zaproszenie Uniwersytetu w Tartu; miejsce i data: Tartu (Estonia), 1–6 maja 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: przeprowadzone warsztaty (16 godzin) dla studentów i doktorantów Instytutu Językoznawstwa z zakresu semantyki dystrybucyjnej oraz metod wydobywania informacji z danych tekstowych.

dr Katarzyna Konczewska, wyjazd w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Vilnius University, Faculty of Philology, Institute for the Languages and Cultures of the Baltic, Centre of Polish Studies; miejsce i data: Wilno (Litwa), 4–8 września 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: zapoznanie się z badaniami komparatystycznymi w dziedzinie geolingwistyki i stanem badań geolektu na pograniczu litewsko-białorusko-polskim, wymiana doświadczeń w zakresie badań bałtycko-słowiańskich kontaktów językowych w polilingwalnych areałach i doskonalenie metod tych badań, kwerenda biblioteczna, przedstawienie wyników własnych badań nad regiolektem pogranicza polsko-białorusko-litewskiego, omówienie współpracy z Instytutem Języka Litewskiego.

dr Katarzyna Kryńska, udział w szkole letniej – Utrecht Summer School: “Research design for Experimental Linguists”; placówka przyjmująca: Utrecht University; miejsce i data: Utrecht (Holandia), 21–25 sierpnia 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w szkole letniej; poszerzenie wiedzy na temat wykorzystania modeli statystycznych w badaniach językoznawczych.

dr hab. Magdalena Majdak, prof. IJP PAN, udział w szkole letniej – Utrecht Summer School, w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Utrecht University; miejsce i data: Utrecht (Holandia), 14–18 sierpnia 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w kursie „Introduction to Phonetics and Phonology”; poszerzenie wiedzy na temat wieloaspektowego opisu dźwięków mowy.

dr hab. Magdalena Majdak, prof. IJP PAN, udział w szkole letniej – Utrecht Summer School, w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Utrecht University; miejsce i data: Utrecht (Holandia), 21–25 sierpnia 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w kursie „Research design for Experimental Linguists”; poszerzenie wiedzy na temat metodologii badań i podstaw statystyki.

dr hab. Magdalena Majdak, prof. IJP PAN, wyjazd w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Katedra slovenských dejín Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave; miejsce i data: Bratysława (Słowacja), 17–20 października 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w szkoleniu (4 godz.), przeprowadzenie wykładów (4 godz.); kontynuacja współpracy z Uniwersytetem Komeńskiego w Bratysławie.

dr Anna Niepytalska-Osiecka, wyjazd szkoleniowy i udział w kursie „An introduction to Qualitative Research Methods” w Summer School Utrecht w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Utrecht University; miejsce i data: Utrecht (Holandia), 10–14 lipca 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w kursie; ukończenie kursu i zdobycie certyfikatu.

dr Ewa Rodek, udział w szkole letniej – Utrecht Summer School: “Research design for Experimental Linguists”; placówka przyjmująca: Utrecht University; miejsce i data: Utrecht (Holandia), 21–25 sierpnia 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w szkole letniej; poszerzenie wiedzy na temat statystyki i projektowania badań językoznawczych.

dr hab. Michał Rzepiela, prof. IJP PAN, wyjazd w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra Slovenskej Akadémie Vied; miejsce i data: Bratysława (Słowacja), 25–29 kwietnia 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: zapoznanie się ze stosowanymi przez badaczy z Instytutu Językoznawczego Ľudovíta Štúra Słowackiej Akademii Nauk metodami badań kontrastywnych nad wielojęzyczną terminologią naukową; omówienie z naukowcami z ww. placówki możliwości przygotowania wspólnego projektu dotyczącego czeskiej, słowackiej i polskiej terminologii językoznawczej z zakresu morfologii i słowotwórstwa.

dr Artjoms Šeļa, wyjazd w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: University of Trier, Centre for Digital Humanities; miejsce i data: Trewir (Niemcy), 9–13 października 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w warsztatach i zapoznanie się z metodami stylometrii historycznej.

prof. dr hab. Bożena Sieradzka-Baziur, wyjazd szkoleniowy w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Uniwersytet Preszowski; miejsce i data: Preszów (Słowacja), 18–22 września 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: przedmiotem badań były przede wszystkim zagadnienia odnoszące się do terminologii medycznej, pedagogicznej i językoznawczej w ujęciu komparatystycznym polsko-słowackim.

dr Paweł Swoboda, wyjazd w ramach programu Erasmus+; placówka przyjmująca: Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum; miejsce i data: Reykjavík (Islandia), 22–27 maja 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w warsztatach „Linking Spatial Data”, zapoznanie się z pracami prowadzonymi w departamencie onomastyki, zapoznanie się z procedurami w zakresie polityki nazewnictwa i standaryzacji nazewnictwa geograficznego w Instytucie Árnego Magnússona w Islandii; zaproszenie do udziału w międzynarodowym

konsorcjum HumSpatial, nawiązanie współpracy z Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum w zakresie potencjalnych wspólnych badań.

dr Aleksandra Wieczorek, udział w szkole letniej – Utrecht Summer School: „Introduction to Generative Syntax”; placówka przyjmująca: Utrecht University; miejsce i data: Utrecht (Holandia), 14–18 sierpnia 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: udział w szkole letniej; poszerzenie wiedzy na temat składni generatywnej.

dr Wojciech Włoskowicz, staż naukowy zagraniczny w ramach grantu Sonatina; placówka przyjmująca: Institut für Slavistik (Universität Wien); miejsce i data: Wiedeń (Austria), 1 grudnia 2022–31 maja 2023 r.; wykonane prace/osiągnięte wyniki: staż w ramach grantu Sonatina.

II.6.8. Opieka nad studentami

Liczba studentów odbywających praktyki w jednostce PAN ogółem	Liczba prac magisterskich wykonanych pod kierunkiem pracowników naukowych jednostki PAN		
	ogółem	w uczelniach macierzystych	w jednostkach PAN

II.7. Działalność dydaktyczna pracowników jednostki

wyszczególnienie	Liczba osób prowadzących, ogółem:	
	zajęcia ze studentami (wykłady, ćwiczenia seminaria, itp.)	wykłady (inne, poza zajęciami ze studentami)
1. w kraju		
a) w uczelniach	15	
b) w innych instytucjach	2	1
2. za granicą	3	1

Wykaz krajowych i/lub zagranicznych ośrodków naukowych, w których pracownicy jednostki prowadzili działalność dydaktyczną w roku sprawozdawczym.

Uniwersytet Jagielloński
 Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
 Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
 Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
 Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS w Warszawie
 Uniwersytet Warszawski
 Uniwersytet Śląski
 Uniwersytet Ignatianum w Krakowie
 Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
 Akademia Górniczo-Hutnicza
 Kolegium Filozoficzno-Teologiczne Polskiej Prowincji Dominikanów
 Instytut Języka Polskiego PAN
 Uniwersytet Karola w Pradze
 Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie
 Uniwersytet w Trewirze
 Uniwersytet w Victorii, Kanada
 Universidad Nacional de Educación a Distancia, Madryt

CK Podgórze (Kraków)

II.8. Współpraca z zagranicą

II.8.1. Zagraniczne instytucje naukowe, z którymi współpracuje jednostka

l.p.	kraj	partner	nazwa dokumentu ¹	okres obowiązywania	zakres współpracy
	Ukraina	Żytomierski Uniwersytet Państwowy im. Iwana Franki (Ukraina)	umowa o współpracy naukowej	data zawarcia umowy 18.08.2015 (na czas nieokreślony)	konsultacje naukowe w ramach współpracy między Pracownią Polszczyzny Kresowej IJP PAN a Katedrą Języków Słowiańskich i Germańskich Instytutu Filologii i Dziennikarstwa Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego im. Iwana Franki
	Litwa	Instytut Języka Litewskiego	umowa o współpracy naukowej	data zawarcia umowy 31.01.2020 (na czas nieokreślony)	
	Niemcy	Uniwersytet w Oldenburgu	umowa zawarta między Instytutem Języka Polskiego PAN i Uniwersytetem im. Carla von Ossietzkiego w Oldenburgu 5.08.2019 r.	2019–2023	opracowanie leksykograficzne partii zapożyczeń niemieckich w gwarach polskich
	Chorwacja	Sveučilište u Zagrebu	nie dotyczy	od 10.12.2019 r.	przygotowanie monografii <i>Slavenske korijenske univerzalije</i> (obecnie po trzech pozytywnych recenzjach)

¹ W przypadku braku podpisanego porozumienia/umowy proszę wpisać „nie dotyczy”

	Francja	Institut de France (Académie des Inscriptions et Belles-Lettres) (Comité Du Cange)	umowa o współpracy naukowej	1.11.2023– 31.10.2024 r.	opracowanie kolejnych plików słownika na literę N i O (od hasła Norma); współpraca przy zadaniu związanym z redakcją <i>Novum Glossarium Mediae Latinitatis</i> , międzynarodowego słownika łaciny średniowiecznej wydawanego pod auspicjami Międzynarodowej Unii Akademickiej (projekt Nouveau Du Cange): korekta tagów wykorzystanych w plikach xml słownika (Norma-Nysus, Oa-Ocyter), uzupełnienie brakujących tagów dotyczących m.in. autorów, źródeł, cytatów, poprawki treści, także udział w zdalnych spotkaniach Zespołu
	Francja	Centre national de la recherche scientifique	umowa o współpracy naukowej	data zawarcia umowy 30.11.2012 (na czas nieokreślony)	

Pracownicy Instytutu Języka Polskiego PAN podejmują też od lat współpracę indywidualną, nienormowaną dwustronnymi umowami, z licznymi ośrodkami zagranicznymi, m.in. z: Instytutem Huygensa (Niderlandzka Królewska Akademia Nauk) w Amsterdamie, Uniwersytetem w Trewirze, Uniwersytetem w Wurzburgu, Uniwersytetem w Trieście, Instytutem de recherche et d'histoire des textes CNRS z siedzibą w Paryżu, z Akademie die Wissenschaften und der Literatur w Moguncji, z Etymologického oddělení Akademie věd České republiky (z Akademią Nauk Republiki Czeskiej).

II.8.2. Wybrane 2 ważniejsze osiągnięcia jednostki we współpracy z instytucjami zagranicznymi (według katalogu: wspólna publikacja, patent, nowa metoda badawcza, nowa technologia, grant, inne; na każdy opis – max: 500 znaków ze spacjami)

lp.	kraj	podmiot	rodzaj osiągnięcia: wspólna publikacja, patent, nowa metoda badawcza, nowa technologia, grant, inne	opis osiągnięcia
	Polska, Austria, Niemcy, Hiszpania, Francja, Czechy,	IJP PAN (koordynator); Universität Potsdam; Österreichische Akademie der	Grant CLS INFRA (Horizon 2020)	Grant Horyzont 2020 pozyskany i koordynowany w IJP PAN (wartość projektu: 5mln euro); w skład konsorcjum wchodzi 13 jednostek z kilku krajów europejskich. Celem projektu jest stworzenie

	Irlandia, Belgia, Serbia, Niderlandy	Wissenschaften (OEAW), Wien; UNED, Madrid; Ecole Normale Supérieure Lyon; Humboldt Universität, Berlin; Univerzita Karlova, Praha; DARIAH-EU, Dublin; Gent Universiteit; Belgrade Center for Digital Humanities (BCDH); Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), Amsterdam; Universität Trier; National University of Ireland, Galway		infrastruktury badawczej dla nowoczesnych, opartych o statystyczną analizę języka i stylu, metod w literaturoznawstwie i językoznawstwie. W skład infrastruktury wejdą: korpusy tekstów, narzędzia do ich analizy, nowatorska metodologia, spójne standardy opisu metadanych, wreszcie międzynarodowa sieć współpracy między kilkudziesięcioma badaczami.
--	---	---	--	---

II.9. Międzynarodowe centra naukowe (działające w strukturze jednostki)

II.9.1. Dane organizacyjne:

- nazwa centrum/rok założenia/ dyrektor/przewodniczący Rady Naukowej.

Nazwa	
Rok założenia	
Dyrektor	
Przewodniczący Rady Naukowej	

II.9.2. Działalność naukowa:

- łączna liczba opublikowanych prac;
- wybrane wyniki działalności naukowej (krótki opis 2 wybranych wyników, na każdy opis – maks. 500 znaków ze spacjami).

II.9.3. Działalność dydaktyczna:

- krótki opis działalności dydaktycznej.

II.9.4. Pozostałe informacje, wynikające ze specyfiki działania centrum (krótki opis).

II.10. Upowszechnianie i promocja osiągnięć naukowych

II.10.1. Konferencje naukowe (debaty, dyskusje, inne formy spotkań naukowych) organizowane/ współorganizowane przez jednostkę,

Liczba ogółem: 10

z tego:

Nazwa konferencji miejsce, data	Organizator, współorganizatorzy	Rodzaj konferencji	
		krajowa	międzynarod.
konferencja jubileuszowa IJP PAN, Kraków, 21–22 września 2023 r.	Instytut Języka Polskiego PAN	krajowa (z udziałem prof. Martina Haspelmatha z Instytutu Maxa Plancka w Lipsku)	
IV Warsztaty Projektu eFontes. Elektroniczny Korpus Polskiej Łaciny Średniowiecznej. Perspektywy badań nad polską Latinitas, Kraków, 13–14 kwietnia 2023 r.	Instytut Języka Polskiego PAN (dr Krzysztof Nowak)	krajowa	
Voces 2023. Émotions et représentations. Journée d'étude, Paryż, 5 października 2023 r.	Instytut Języka Polskiego PAN (dr Krzysztof Nowak), Institut de Recherche et d'Histoire des Textes (CNRS)		międzynarodowa
Głos i ekspresja. VI seminarium z okazji Światowego Dnia Głosu, Warszawa, 21 kwietnia 2023 r.	współorganizatorka: dr hab. Magdalena Majdak, prof. IJP PAN organizatorzy: Koło Miłośników Żywego Słowa przy Oddziale Warszawskim Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, Fundacja Języka Polskiego	krajowa	
Computational Humanities Research 2023, Paryż, 6–8 grudnia 2023 r.	Fotis Jannidis, Iza Romanowska, Artjoms Šeļa (IJP PAN)		międzynarodowa
Hortus Deliciarum. Wokół średniowiecznego tekstu, miejsce: Kraków (IJP PAN) https://scriptores.pl/hortus/	Pracownia Łaciny Średniowiecznej IJP PAN	spotkania krajowe z udziałem naukowców zagranicznych	
Digital Humanities Lunch, miejsce: Kraków (IJP PAN) https://dhlunch.ijp.pan.pl/	Pracownia Metodologiczna IJP PAN	spotkania krajowe z udziałem naukowców zagranicznych	

Nominarium, miejsce: Kraków (IJP PAN) https://pto.org.pl/nominarium/	Pracownia Onomastyki IJP PAN	spotkania krajowe z udziałem naukowców zagranicznych	
Spotkania z gwara, miejsce: Kraków (IJP PAN) https://ijp.pan.pl/cykle-spotkan/gwara	Pracownia Dialektologii Polskiej IJP PAN	spotkania krajowe z udziałem naukowców zagranicznych	
Wokół języka w filmie, miejsce: Kraków (IJP PAN) https://jezykwfilmie.ijp.pan.pl/	Pracownia Wielkiego Słownika Języka Polskiego IJP PAN	spotkania krajowe	

II.10.2. Udział jednostki w przedsięwzięciach promujących i popularyzujących wyniki badań naukowych (np. festiwale i pikniki naukowe, wystawy i targi, w tym targi książki, artystyczne, inne): nazwa i miejsce imprezy, ewentualne wyróżnienia związane z udziałem jednostki w tej imprezie (krótki opis).

Udział Instytutu Języka Polskiego PAN w przedsięwzięciach promujących i popularyzujących naukę polską

W roku 2023 Instytut Języka Polskiego PAN wziął udział w kilku przedsięwzięciach promujących i popularyzujących naukę polską. Był organizatorem spotkań w ramach cykli: „Hortus deliciarum. Wokół średniowiecznego tekstu”, „Lunch z humanistyką cyfrową”, „Spotkania z gwara”, „Nominarium” czy „Wokół języka w filmie” (nowy cykl). Odbędzie się kilkanaście spotkań z udziałem naukowców zarówno z kraju, jak i z zagranicy. Szczegółowe informacje na stronach:

<https://scriptores.pl/hortus/>,
<https://dhlunch.ijp.pan.pl/>,
<https://ijp.pan.pl/cykle-spotkan/gwara>,
<https://pto.org.pl/nominarium/>,
<https://jezykwfilmie.ijp.pan.pl/>.

Ponadto wielu pracowników podejmowało indywidualne inicjatywy związane z promocją i popularyzacją wiedzy i nauki.

Pracownicy Pracowni Wielkiego Słownika Języka Polskiego PAN podjęli następujące działania.

Dr hab. Jakub Bobrowski, prof. IJP PAN, był odpowiedzialny za organizację cyklu spotkań naukowych „Wokół języka w filmie”. Dotychczas odbyły się trzy wystąpienia zaproszonych gości w trybie hybrydowym: 17 października 2023 r.: prof. dr hab. Bogusław

Skowronek (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), „Język w filmie – nowy obszar lingwistyki mediów”; 14 listopada 20 r.: dr hab. Monika Kresa, prof. UW (Uniwersytet Warszawski), „Jak powstaje język w filmie? – <<Wesele>> Wojciecha Smarzewskiego z perspektywy konsultantki językowej”; 12 grudnia 2023 r.: mgr Joanna Byszuk (Instytut Języka Polskiego PAN), „Głosy w telewizorze – czyli jak z pomocą stylometrii badać idiolekty w serialach”.

Dr Anna Miszta w ramach Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego 21 lutego 2023 r. wygłosiła wykład oraz przeprowadziła warsztaty promujące WSJP PAN w I LO im. Powstańców Śląskich w Rybniku. Ponadto w ramach promocji Wielkiego Słownika Języka Polskiego PAN w listopadzie 2023 r. nagrała dwa filmiki, w których omówiła wybrane hasła (*parasol* i *tupot białych mew*).

Dr Marzena Miśkiewicz występowała w filmach promujących Wielki słownik języka polskiego PAN w ramach projektu „Wielki słownik języka polskiego 4.0. Dla młodzieży, dla seniorów, dla wszystkich”. Przedstawiła wyrazy, którymi w języku polskim można określić kobietę uprawiającą sport, tj.: *sportswoman*, *sportswomanka*, *sportsmenka*, *sportowczyni* i *sportówka*, a także warianty ortograficzne *sportswomen*, *sportswomenka*, *sportsmanka*; omówiła chronologizację językową tych słów; zaprezentowała WSJP PAN jako największy słownik języka polskiego notujący formy żeńskie. Film będzie dostępny w serwisie You Tube na kanale Wielkiego słownika języka polskiego PAN oraz w innych mediach społecznościowych. Ponadto była współorganizatorką cyklu spotkań „Wokół języka w filmie”, w szczególności odpowiadała za kontakt e-mailowy z uczestnikami zebrań.

Dr Anna Niepytalska-Osiecka udzieliła wywiadu dla Kancelarii Prawnej Oczkowski i Partnerzy w Toruniu pt. „Czy istnieje prosty język prawniczy” (wywiad opublikowany na kanale YouTube; prowadzenie: mecenas Anna Orłowska). Ponadto w marcu 2023 r. wystąpiła w Radiu Nowy Świat, gdzie mówiła o zdrobnieniach i zdrabnianiu w polszczyźnie (rozmowa z redaktorką Barbarą Gregorczyk). Wzięła też udział w charakterze ekspertki w panelu eksperckim na konferencji „Efektywna, efektowna i etyczna komunikacja” na zaproszenie Koła Naukowego Prostego Języka UW (dyskusja pt. „W poszukiwaniu czwartego e”; 13–14 maja 2023 r.)

Dr Dorota Suchacka-Pietrzak koordynowała działania związane z nagrywaniem filmów promujących Wielki słownik języka polskiego PAN w ramach projektu „Wielki słownik języka polskiego PAN 4.0 Dla młodzieży, dla seniorów, dla wszystkich” (NdS/536903/2021/2022, kierownik: prof. dr hab. Piotr Żmigrodzki). Zarządzanie przedsięwzięciem polegało na znalezieniu firmy zajmującej się produkcją filmową, współtworzeniu koncepcji i nadzorowaniu procesu powstawania poszczególnych filmów. Filmy zostały przygotowane do publikacji przede wszystkim w mediach społecznościowych. Ponadto wystąpiła w kilku filmach promujących Wielki słownik języka polskiego PAN w ramach ww. projektu. Przygotowała i zaprezentowała materiały leksykograficzne pochodzące ze Słownika w cyklu filmów „Ciekawostki leksykograficzne”. 27 października i 15 grudnia 2023 r. przeprowadziła warsztaty dla uczniów i nauczycieli szkół podstawowych (Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Damicach, Szkoła Podstawowa im. Jana Bosko w Celinach), które miały na celu zapoznanie uczniów i nauczycieli z zasobami WSJP PAN, sposobami wyszukiwania informacji w Słowniku, a także możliwościami praktycznego wykorzystania danych leksykograficznych.

Wiele działań na rzecz popularyzacji nauki zostało podjętych w Pracowni Dialektologii Polskiej.

Dr Katarzyna Konczewska prowadziła na FB profil „Polska Strefa na Białorusi” (<https://www.facebook.com/polskastrefa.org/>) skierowany do Polaków poza wschodnimi granicami Polski. Profil prezentuje najważniejsze fakty polskiej historii, nauki i kultury, sylwetki naukowców i wybitnych działaczy kultury, szczególnie pochodzących ze wschodnich terenów I i II Rzeczypospolitej, a także treści glottodydaktyczne do nauczania polskiego za granicą. Profil ma 6200 polubień, śledzi go 6600 użytkowników z kilkunastu krajów. Ponadto opublikowała dwa artykuły popularnonaukowe z zakresu kultury polskiej w piśmie „Magazyn Polski” wydawanym dla Polaków na Białorusi. Przygotowała także opis popularnonaukowy badań nad zbiorami MEK z terenu Białorusi do zamieszczenia na stronie MEK (<https://etnomuzeum.eu/projekty-badawcze/kolekcja-z-terenu-bialorusi-w-zbiorach-muzeum-etnograficznego-w-krakowie-aktywizowanie-poprzez-badania-jezykowe-i-kulturowe>).

Dr hab. Renata Kucharzyk, prof. IJP PAN, 25 sierpnia 2023 r. wzięła udział w spotkaniu poświęconym zwyczajom i tradycji Pogórza, a w szczególności gwarze tego regionu. Wydarzenie odbyło się w ramach projektu „Śladami Wolności” realizowanego przez Koło Gospodyń Wiejskich w Olszynch (pow. tarnowski). W spotkaniu uczestniczyli członkowie Koła Gospodyń Wiejskich w Olszynch oraz zaproszeni goście. Prof. Kucharzyk omówiła najważniejsze cechy gwary Pogórzan ze szczególnym uwzględnieniem osobliwości leksykalnych, pokazała znaczenie kulturowe i historyczne terytorialnych odmian języka. Uczestnicy dyskusji dzielili się swoimi refleksjami na temat stanu zachowania gwary.

Dr hab. Katarzyna Sobolewska, prof. IJP PAN, wzięła udział w projekcie „Dialog pokoleń” 2023 realizowanym ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Ojczysty – dodaj do ulubionych” – była organizatorką badań, konferencji i warsztatów dla młodzieży. Przygotowała i wygłosiła kilka wykładów: „Co z tymi feminitywami? Nazwy kobiet u Żeromskiego i innych pisarzy z przełomu wieków” (Siedlce, 22 marca 2023 r., wykład dla słuchaczy Siedleckiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku), „Żeromski i jego *Przedwiośnie*” (16 października 2023 r., Zespół Szkół w Grójcu), „Żeromski w kapciach, czyli o sumieniu narodu intymnie” (9 listopada 2023 r., Wawerskie Centrum Kultury; dostępny na <https://www.youtube.com/watch?v=sQLvoJOkmb4&t=1939s>, ok. 2 tys. wyświetleń).

Dr Emil Popławski przygotował w styczniu 2023 r. filmik o kartotece *Słownika gwar polskich*. Filmik powstał w odpowiedzi na inicjatywę Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, którego dr Popławski jest członkiem od marca 2015 r. Od kilku lat PTL świętuje 9 lutego Ogólnopolski Dzień Etnografii, Etnologii i Antropologii Kulturowej. W 2023 r. był on obchodzony pod hasłem *ETNObiblioteki. Od rękopisów do baz danych*. Jedną z form świętowania są krótkie filmy związane z tematem przewodnim, które później zamieszcza się na kanale PTL-u w serwisie Youtube. Dr E. Popławski przedstawił krótko ogromny językowy zasób oraz przykładowe zespołowe opracowania leksykograficzne (w szczególności redagowany *Słownik gwar polskich*), a także monografie autorskie, które opierają się na materiale zgromadzonym w kartotece. Ponadto dr E. Popławski w okresie: grudzień 2022–styczeń 2023 r. oraz grudzień 2023–styczeń 2024 r. promował treści językowe w mediach społecznościowych IJP PAN (Facebook, Twitter/X). Od ponad dekady dr Popławski zajmuje się opisem przysłów kalendarzowych w polszczyźnie (język literacki, gwary). Skupia się głównie na okresie świąteczno-noworocznym. Dąży przede wszystkim do

objaśnienia treści i formy gromadzonych paremii. W ostatnich latach ukazało się kilka artykułów naukowych, w których dr Popławski przedstawia i analizuje przysłowia odnoszące się do konkretnych dni świątecznych. Jednym z nich jest opracowanie poświęcone jednostkom odnoszącym się do Nowego Roku/nowego roku (1 stycznia/kolejny rok). Posty oraz link do artykułu zostały zamieszczone w serwisie Facebook oraz na platformie X na koncie IJP PAN. Spotkały się one z zainteresowaniem internautów i przyczyniły się do promocji badań prowadzonych w IJP PAN. Link do posta na Facebooku o przysłowiaach odnoszących się do Nowego roku/nowego roku: <https://www.facebook.com/IJPPAN/posts/797905452349297>.

W Pracowni Onomastyki również podejmowano działania na rzecz popularyzacji nauki.

Dr hab. Urszula Bijak, prof. IJP PAN, udzieliła wywiadu dla Radia 357 dotyczącego zmian nazw miejscowości.

Dr Wojciech Włoskowicz współorganizował wraz z dr hab. Urszulą Bijak, prof. IJP PAN, cykliczne seminaria onomastyczne Pracowni Onomastyki IJP PAN i Polskiego Towarzystwa Onomastycznego „Nominarium” (<https://pto.org.pl/nominarium/>).

Dr Paweł Swoboda współorganizował cykle spotkań onomastycznych „Nominarium” oraz spotkania z cyklu „Digital Humanities Lunch”.

Działania promujące naukę podejmowali też pracownicy z Pracowni Łaciny Średniowiecznej.

Dr Anna Ledzińska wraz z mgr Iwoną Krawczyk zorganizowały XXIV spotkanie w ramach cyklu „Hortus Deliciarum – wokół średniowiecznego tekstu” (15.06.2023 r.; Lidia Grzybowska, „Kataoński teolog Marek Bonifili – krakowskie kazania maryjne”). Ponadto dr A. Ledzińska jest współorganizatorką I Szkoły Letniej Centrum Studiów Mediewistycznych – od średniowiecznego rękopisu do edycji cyfrowej razem z prof. Anną Zajchowską-Bołtromiuk (główna koordynatorka), dr Ewelina Kaczor oraz dr Adamem Poznańskim. Zespół opracował program oraz regulamin, zaprosił wykładowców, a także rozpoczął promocję wydarzenia (dr Ledzińska poprowadzi kurs wprowadzający do łaciny średniowiecznej, opracowała także opis tego kursu oraz wymogi dla kandydatów dotyczące łaciny).

Ponadto:

Dr hab. Bogumił Ostrowski, prof. IJP PAN, z Pracowni Etymologii i Geolingwistyki przeprowadził warsztaty leksykograficzne dla studentów I roku SUM (filologia rosyjska) w IJP PAN oraz w Pracowni Języka Prasłowiańskiego IS PAN. Celem warsztatów była prezentacja dorobku leksykograficznego obu ośrodków naukowych połączona z wizytą w pracowniach i kartotekach (Pracownia Słownika Gwar Polskich, Pracownia Etymologii i Geolingwistyki, Pracownia Języka Prasłowiańskiego).

Prof. dr hab. Renata Przybylska z Pracowni Metodologicznej była przewodniczącą jury w VI Krakowskim Dyktandzie.

II.11. Działalność zaplecza naukowego jednostki, o charakterze ogólnorodowiskowym, w tym:

II.11.1. Muzea, wystawy, kolekcje specjalne i eksponaty, banki zasobów m.in. genetycznych, i in. w strukturze jednostki

- eksponaty, kolekcje – działy, grupy – krótki opis nabytków w roku sprawozdawczym
- udostępnianie zbiorów kolekcji i zasobów (rodzaj zadań i usług specjalistycznych – krótki opis).

Biblioteka Instytutu Języka Polskiego PAN

Księgozbiór Biblioteki IJP PAN ma charakter humanistyczny. Zbiory obejmują następujące specjalności naukowe: językoznawstwo (teoria i metodologia), językoznawstwo korpusowe, leksykografię, socjolingwistykę, dialektologię, onomastykę, geolingwistykę, historię języka polskiego, współczesny język polski, związki języka polskiego z innymi językami (głównie słowiańskimi) i z łaciną.

Księgozbiór gromadzony od początku powstania IJP PAN liczy ok. 28 tys. woluminów. Od lipca 2010 roku rozpoczęto tworzenie katalogu on-line w systemie bibliotecznym SOWA2/MARC21. Obecnie w katalogu znajduje się ponad 6 000 publikacji zwartych oraz 1 900 tomów czasopism. Księgozbiór, wykorzystywany głównie do prac badawczych Pracowników Instytutu, udostępniany jest także doktorantom i studentom.

Biblioteka IJP PAN jest członkiem konsorcjum RCIN (Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych), gdzie udostępnia kilkaset pozycji stanowiących materiały źródłowe do badań językoznawczych. Zbiór ten powiększył się w 2023 roku o kilkadziesiąt pozycji – monografii oraz artykułów z czasopism wydawanych przez Instytut („Onomastica”, „Polonica” oraz „Socjolingwistyka”). W minionym roku liczba wszystkich pobrań materiałów opublikowanych przez Instytut wyniosła prawie pół miliona. Łączna ilość publikacji IJP PAN w Repozytorium to 7563 pozycje.

W 2023 roku księgozbiór Biblioteki Instytutu Języka Polskiego PAN wzbogacony został o kilkanaście pozycji wydawniczych, których zakup dokonywany był w ramach działalności statutowej Jednostki. Z kolei ze środków pozyskanych w ramach prowadzonych grantów („Baza leksykalna średniowiecznej polszczyzny”, „Wielki słownik języka polskiego – kontynuacja”) oraz projektów badawczych zakupiono kilkadziesiąt książek, przede wszystkim zagranicznych i obcojęzycznych (zwłaszcza z dziedziny językoznawstwa historycznego oraz współczesnego). Biblioteka otrzymała także w darze wydawnictwa zwarte oraz ciągłe, w tym obcojęzyczne, głównie z zakresu onomastyki. W związku z powyższymi zakupami elektroniczny system biblioteczny Instytutu jest sukcesywnie rozwijany i uzupełniany o kolejne jednostki inwentarzowe.

II.11.2. Laboratoria, stacje diagnostyczne, obserwatoria, prace terapeutyczne, itp.

- zadania, usługi, świadczenia (rodzaj zadań, usług i świadczeń – krótki opis);
- uzyskane certyfikaty za wdrożenia systemów jakości, międzynarodowych, przyjętych w UE (opis);
- uzyskane akredytacje Polskiego Centrum Akredytacji lub równorzędnego, systemy jakości (opis).

II.12. Nagrody i wyróżnienia naukowe uzyskane przez pracowników jednostki w roku sprawozdawczym

II.12.1. Nagrody krajowe i zagraniczne przyznane za działalność naukową
nazwa-rodzaj nagrody/za co przyznana/przez kogo/komu

(m.in. Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów, nagrody PAN, nagrody akademii nauk i instytucji równorzędnych, nagrody resortowe, uczelni, fundacji, towarzystw, instytucji oraz osób działających na rzecz nauki, nagrody przyznawane przez jednostkę).

II.12.2. Nagrody i wyróżnienia przyznane za praktyczne zastosowanie wyników B+R

nazwa-rodzaj nagrody/za co przyznana/przez kogo/komu

(m.in. Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów, nagrody PAN, nagrody resortowe, uczelni, fundacji, towarzystw, instytucji oraz osób działających na rzecz nauki, krajowych izb gospodarczych, medali i wyróżnień przyznanych na targach krajowych i zagranicznych, nagrody przyznawane przez jednostkę).

prof. dr hab. Piotr Żmigrodzki

nagroda Komitetu Językoznawstwa PAN za wybitne osiągnięcie naukowe w zakresie językoznawstwa – Wielki słownik języka polskiego PAN, w kategorii osiągnięcie w zakresie wytworzenia zasobów lub narzędzi językowych (zespołowa)

organ przyznający: Komitet Językoznawstwa PAN

III. ZATRUDNIENIE

Zatrudnienie średnioroczne w przeliczeniu na pełne etaty*:

Liczba ogółem/w tym naukowych.

85 ogółem/55 pracowników naukowych

*uwzględniono osoby posiadające podstawowe (pierwsze) miejsce pracy w IJP PAN

IV. INNE FORMY ZRZESZENIA JEDNOSTEK NAUKOWYCH PAN

– powołane dla potrzeb wspólnych przedsięwzięć naukowych lub prac rozwojowych (centra doskonałości, centra PAN, sieci i konsorcja naukowe, centra naukowe uczelni, centra naukowo-przemysłowe instytutów badawczych, inne)

IV.1. Działające w jednostce Centra Doskonałości:

Nazwa/data powołania Centrum/status nadany przez....

IV.2. Przynależność jednostki do centrów PAN

Nazwa/data powołania centrum PAN /specjalność naukowa/ jednostki naukowe tworzące centrum; krótki opis działalności

IV.3. Przynależność jednostki do sieci naukowych

Podać nazwy 5 najważniejszych dla działalności jednostki

Nazwa/ data powołania sieci naukowej/ specjalność naukowa/ jednostki naukowe tworzące sieć

IV.4. Przynależność jednostki do konsorcjów naukowych

Podać nazwy 5 najważniejszych dla działalności jednostki

Nazwa/ data powołania konsorcjum naukowego/ specjalność naukowa/ jednostki tworzące konsorcjum

1. Nazwa: DARIAH-PL**Data zawarcia umowy:** 18.08.2014 r. (na czas nieokreślony)**Specjalność naukowa:** multidyscyplinarna**Jednostki tworzące konsorcjum naukowe:** Uniwersytet Warszawski, Akademia Sztuk Pięknych, Biblioteka Narodowa, Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Chemii Bioorganicznej PAN, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe, Instytut Języka Polskiego PAN, Instytut Podstaw Informatyki PAN, Instytut Sławistyki PAN, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii PAN, Instytut Sztuki PAN, UAM w Poznaniu, UMCS w Lublinie, UMK w Toruniu, UP w Krakowie, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Wrocławski**2. Nazwa: Konsorcjum projektu POIR, OPI „Cyfrowa infrastruktura badawcza dla humanistyki i nauk o sztuce DARIAH-PL”****Data zawarcia umowy:** 30.06.2020 r. (do czasu zakończenia i rozliczenia projektu)**Specjalność naukowa:** nauki humanistycznie i o sztuce**Jednostki tworzące konsorcjum naukowe:** Uniwersytet Warszawski, Akademia Sztuk Pięknych, Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Chemii Bioorganicznej PAN – Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe, Instytut Języka Polskiego PAN, Instytut Podstaw Informatyki PAN, Instytut Sławistyki PAN, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii PAN, Instytut Sztuki PAN, UAM w Poznaniu, UMCS w Lublinie, UMK w Toruniu, Uniwersytet Wrocławski, Politechnika Poznańska**3. Nazwa: Konsorcjum Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych (RCIN)****Data zawarcia umowy:** 14.09.2020 r. (na czas nieokreślony)**Specjalność naukowa:** repozytoria**Jednostki tworzące konsorcjum naukowe:** Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Badań Systemowych PAN, Instytut Badawczy Leśnictwa, Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN, Instytut Biologii Doświadczalnej PAN, Instytut Biologii Ssaków PAN, Instytut Botaniki PAN, Instytut Chemii Bioorganicznej PAN, Instytut Chemii Fizycznej PAN, Instytut Chemii Organicznej PAN, Instytut Dendrologii PAN, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Instytut Historii PAN, Instytut Historii Nauki PAN, Instytut Języka Polskiego PAN, Instytut Matematyczny PAN, Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Instytut Sławistyki PAN, Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN, Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Materiałów Elektronicznych, Muzeum i Instytut Zoologii PAN**4. Nazwa: Konsorcjum projektu NCBiR GOSPOSTRATEG****Data zawarcia umowy:** 21.09.2020 r. (do czasu zakończenia i rozliczenia projektu)**Specjalność naukowa:** językoznawstwo**Jednostki tworzące konsorcjum naukowe:** Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, Instytut Języka Polskiego PAN**5. Nazwa: Konsorcjum projektu H2020 CLS INFRA****Data zawarcia umowy:** 6.09.2021 r. (do czasu zakończenia i rozliczenia projektu)**Specjalność naukowa:** językoznawstwo**Jednostki tworzące konsorcjum naukowe:** Universität Potsdam, Oesterreichische Akademie der Wissenschaften (OEAW), Universidad Nacional de Educacion a Distancia (UNED), Ecole Normale Supérieure de Lyon (ENS DE LYON), Humboldt-Universität zu

Berlin (UBER), Univerzita Karlova (CU), Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities (DARIAH ERIC), Universiteit Gent (UGent), Centar za Digitalne Humanisticke Nauke – Belgrade Center for Digital Humanities (BCDH), Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), Universität Trier (UT), National University of Ireland, Galway (NUI GALWAY), Instytut Języka Polskiego PAN

IV.5. Udział jednostki w pracach innych form zrzeszeń powołanych dla potrzeb wspólnych przedsięwzięć naukowych lub prac rozwojowych (centra naukowe uczelni, centra naukowo-przemysłowe instytutów badawczych, inne)

1. Porozumienie o współpracy z Wyższą Szkołą Technologii Informatycznych w Katowicach data zawarcia umowy: 14.01.2010 r. (na czas nieokreślony)

specjalność naukowa: językoznawstwo

jednostki tworzące: Instytut Języka Polskiego PAN, Wyższa Szkoła Technologii Informatycznych w Katowicach

2. Porozumienie o współpracy z Wydziałem Nauk Humanistycznych Społecznej Akademii Nauk

data zawarcia umowy: 28.11.2014 r. (na czas nieokreślony)

specjalność naukowa: językoznawstwo

jednostki tworzące: Instytut Języka Polskiego PAN, Społeczna Akademia Nauk w Krakowie

3. Umowa o współpracy z Uniwersytetem Humanistycznospołecznym SWPS w Warszawie data zawarcia umowy: 22.12.2015 r. (na czas nieokreślony)

specjalność naukowa: językoznawstwo

jednostki tworzące: Instytut Języka Polskiego PAN, Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS w Warszawie

4. Umowa o współpracy z Akademią Ignatianum w Krakowie

data zawarcia umowy: 7.04.2016 r. (na czas nieokreślony)

specjalność naukowa: językoznawstwo

jednostki tworzące: Instytut Języka Polskiego PAN, Akademia Ignatianum w Krakowie

5. Porozumienie o współpracy dla projektu NCN OPUS 17 „Jak dawne jest dawniej? Stopień wyższy w językach słowiańskich – geneza, ewolucja, typologia”

data zawarcia umowy: 28.05.2019 r. (do czasu zakończenia i rozliczenia projektu)

specjalność naukowa: językoznawstwo

jednostki tworzące: Instytut Języka Polskiego PAN, Uniwersytet Łódzki

6. Porozumienie o współpracy z Techmo sp. z o.o.

data zawarcia umowy: 2.02.2022 r. (na czas nieokreślony)

specjalność naukowa: językoznawstwo, informacja naukowa, informatyka

IV.6. Uczestnictwo instytutu w federacji (stan przygotowania do utworzenia federacji, nazwa i siedziba federacji, data utworzenia federacji decyzją administracyjną, jednostki uczestniczące w federacji, prezydent federacji, zakres działania federacji, wyniki ewaluacji jakości działalności dla federacji).

Kraków, dnia 31 stycznia 2024 r.

Imię i nazwisko, telefon do kontaktów osoby sporządzającej informację
Magdalena Świerzowska, (12) 632-56-92 wew. 368

* zgodnie z obowiązującymi przepisami.